

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра адміністративного та фінансового права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан юридичного факультету
О.С.Яра
2021 року

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри адміністративного
та фінансового права
Протокол № 8 від «13» травня 2021 року
Завідувач кафедри В.І.Курило

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП «Право»
М.А.Дейнега
Гарант ОП «Право в
агробізнесі»
Т.С. Новак

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Правове регулювання інформаційних відносин**

Спеціальність *Право*
Освітня програма *Право*
Освітня програма *Право в агробізнесі*
Факультет *юридичний*
Розробники: *к.ю.н., доцент Артеменко Олена Вікторівна*

Опис навчальної дисципліни

Правове регулювання інформаційних відносин

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень				
Освітній ступінь	Магістр			
Спеціальність	Право			
Освітня програма	Право			
Освітня програма	Право в агробізнесі			
Характеристика навчальної дисципліни				
Вид	Обов'язкова		Обов'язкова	
Загальна кількість годин	120		120	
Кількість кредитів ECTS	4		4	
Кількість змістових модулів	4		4	
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)				
Форма контролю	Іспит		Іспит	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання				
	денна форма навчання	заочна форма навчання	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	1	1	1	
Семестр	1,2	1,2	1	
Лекційні заняття	45	4/6 год.	30	
Практичні, семінарські заняття	45	4/6 год.	30	
Лабораторні заняття				
Самостійна робота	30	100	60	
Індивідуальні завдання				
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента –	4 год. - 1 сем. 2 год. – 2 сем.		2 год	

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Метою та основним завданням навчальної дисципліни «Правове регулювання інформаційних відносин» є формування у студентів-магістрів знань щодо особливостей та проблем здійснення правового регулювання інформаційної сфери в Україні, а також розглянути шляхи та напрями вдосконалення інформаційного національного законодавства.

Предметом навчальної дисципліни є суспільні відносини, які виникають з приводу отримання інформації, питань правового регулювання інформаційної діяльності, доступу до інформації, права на заснування друкованих засобів масової інформації, обмеження права на інформацію.

Після вивчення навчальної дисципліни «Правове регулювання інформаційних відносин» студент повинен **знати:**

конституційно - правові засади реалізації права громадян на отримання інформації;

види інформації та її джерела;

організаційно - правові основи забезпечення інформаційної безпеки;

особливості регулювання інформаційних відносин в різних сферах;

питання здійснення правового регулювання інформації у сфері права інтелектуальної власності;

особливості здійснення інформаційної політики країнами Європи.

Уміти:

застосовувати законодавство щодо порядку отримання інформації;

застосувати правові методи попередження та припинення порушень законодавства про отримання та передачу інформації:

визначити правомочність суб'єктів на отримання або передачу інформації.

набуття компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово

ЗК6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК9. Здатність працювати в команді Кіберполіції.

СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у інформаційній професійній діяльності.

СК14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

Фахові (спеціальні) компетентності (СК)

ПРН1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

ПРН6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему яка може виникнут під час використання секретної інформації

ПРН8. Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

ПРН10. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, правильно вживаючи правничу термінологію та використовувати в мережі Internet.

Тема 1.

Становлення та розвиток українського інформаційного суспільства

Роль інформації в суспільних відносинах на різних історичних етапах розвитку суспільства. Поняття та сутність інформатизації. Роль інформації в житті особистості, суспільства, держави. Інформаційне суспільство. Стадії становлення. Інформація як основний об'єкт інформаційної сфери та системи права.

Поняття, предмет, завдання та методи інформаційного права. Система та джерела інформаційного права. Класифікація інформації в українському законодавстві. Інформаційно-правові норми. Загальна характеристика.

Поняття, зміст, структура інформаційного права.

Класифікація інформаційно-правових норм. Поняття інформаційних правовідносин та їх види. Елементи інформаційних правовідносин. Громадянин та інформація в структурі управлінських відносин.

Тема 2. Публічна політика та управління розвитком інформаційного суспільства. Публічна інформація у формі відкритих даних

Сутність державної інформаційної політики. Державна інформаційна політика: пріоритетні напрями та принципи. Механізми публічного управління розвитком інформаційного суспільства та електронного урядування: механізми Національної програми інформатизації, модель взаємодії суб'єктів Національної програми інформатизації, механізми міжнародної ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд», механізм розвитку інформаційного суспільства, стратегія розвитку інформаційного суспільства, механізм «Зеленої книги» та «Білої книги» з електронного урядування. Інші механізми публічного управління розвитком електронного урядування.

Доступ до публічної інформації: основні поняття. Нормативно-правове забезпечення доступу до публічної інформації в Україні.

Форми даних. Набори даних. Оприлюднення наборів даних. Зв'язані відкриті дані. Українські проекти використання відкритих даних.

Світовий досвід використання відкритих даних. Законодавства держав Європейського Союзу у сфері доступу до інформації про діяльність органів місцевого самоврядування та органів державної влади.

Тема 3.

Інформаційне законодавство України в сфері створення, поширення та використання інформації

Особливості українського інформаційного законодавства. Основні нормативно-правові акти в сфері створення, поширення та використання інформації та шляхи їх вирішення. Аналіз основних джерел інформаційного права.

Особливості діяльності органів виконавчої влади, які регулюють інформаційну політику в Україні. Організація діяльності органів законодавчої влади.

Нормативно-правове забезпечення інформаційної культури. Організаційні та правові засоби забезпечення інформаційної культури.

Тема 4.

Становлення, розвиток і забезпечення захисту персональних даних в Україні

Права людини і захист персональних даних. Теоретичні засади захисту персональних даних. Становлення, розвиток і забезпечення захисту персональних даних. Принципи забезпечення захисту персональних даних. Класифікація персональних даних як необхідний елемент забезпечення захисту персональних даних. Міжнародний досвід з питань захисту персональних даних. GDPR - європейський регламент захисту персональних даних.

Тема 5.

Становлення та розвиток кіберпростору в Україні

Поняття та ознаки кіберпростору. Види кіберзлочинів. Правове регулювання кіберполіції України. Завдання кіберполіції України. Проблеми діяльності кіберполіції в боротьбі з кіберзлочинами. Удосконалення діяльності кіберполіції в Україні. Концептуальні засади правового регулювання кібербезпеки України на сучасному етапі розвитку глобальних інформаційних процесів.

Тема 6.

Особливості реалізації державного контролю у сфері інформатизації

Поняття, зміст та сутність інформатизації в умовах формування інформаційного суспільства. Поняття та зміст контролю як однієї з найважливіших функцій державного управління. Особливості застосування. Інформаційна політика зарубіжних країн щодо державного контролю у сфері інформатизації

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2.

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Тема 7.

Державна політика у сфері інформаційної безпеки України

Державна політика інформаційної безпеки. Загрози особі, суспільству та державі, обумовлені впровадженням інформаційно-комунікативних технологій. Організаційно - правове забезпечення інформаційної безпеки в електронному урядуванні. Заходи та технології технічного захисту інформації. Комплексні системи захисту інформації.

Тема 8.

Суб'єкти забезпечення інформаційної безпеки. Механізм забезпечення інформаційної безпеки

Поняття національної безпеки та інформаційної безпеки як її складової. Види забезпечення інформаційної безпеки. Об'єкти та суб'єкти інформаційної безпеки. Функції суб'єктів забезпечення інформаційної безпеки України. Реальні та потенційні загрози інформаційній безпеці України

Тема 9.

Зарубіжний досвід щодо забезпечення державної політики інформаційної безпеки

Досвід зарубіжних країн, щодо забезпечення державної політики інформаційної безпеки. Європейський вибір України у сфері забезпечення інформаційної безпеки. Запровадження в Україні кращих практик реалізації державної політики інформаційної безпеки.

Перспективні напрями удосконалення механізмів реалізації державної політики інформаційної безпеки в Україні. Удосконалення системи інформаційної безпеки України.

Тема 10.

Юридична відповідальність у сфері забезпечення інформаційної безпеки

Поняття юридичної відповідальності. Особливості юридичної відповідальності у сфері інформаційної безпеки. Адміністративна відповідальність у сфері забезпечення інформаційної безпеки. Кримінальна відповідальність у сфері забезпечення інформаційної безпеки. Цивільна відповідальність за правопорушення в системі забезпечення інформаційної безпеки.

МОДУЛЬ 3. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ВІДНОСИН

Тема 11

Інформаційні відносини у сфері електронних публічних послуг

Сутність, суб'єкти та способи надання адміністративних послуг. Інтегровані офіси надання адміністративних послуг.

Сутність та суб'єкти надання електронних адміністративних послуг. Організація надання електронних адміністративних послуг.

Зарубіжний досвід надання електронних публічних послуг: загальні відомості. Модель ООН розвитку онлайн-послуг. Електронні публічні послуги в країнах Європи. Електронні публічні послуги в країнах Азії. Перспективні напрямки розвитку послуг електронного уряду.

Тема 12

Інформаційні відносини у сфері оподаткування електронної комерції

Загальна характеристика наукових поглядів першої базової класифікації видів (бізнес-систем) електронної комерції. Оподаткування електронної комерції, як новий вид господарської діяльності. Розвиток та поширення електронної комерції у вітчизняному сегменті мережі Інтернет. Вплив електронної комерції на національну економіку та проблемні питання оподаткування суб'єктів цієї діяльності у сучасних умовах. Протидія шахрайству у сфері електронної комерції.

Тема 13

Електронний документообіг та види електронних реєстрів в Україні

Загальна характеристика упровадження систем електронного документообігу. Поняття та значення електронного цифрового підпису. Функції сучасних систем електронного документообігу.

Застосування систем електронного документообігу в органах місцевого самоврядування. Загальна характеристика видів електронних реєстрів в Україні. Реєстри органів РАЦСу. Реєстри податкових органів. Реєстри нерухомого майна.

Тема 14

Інформаційні відносини у сфері охорони навколишнього природного середовища

Інформаційна політика у сфері охорони навколишнього природного середовища. Поняття і значення інформації у сфері охорони навколишнього природного середовища. Законодавство України яке надає вільний доступ до інформації у сфері охорони навколишнього природного середовища. Інформація у сфері охорони навколишнього природного середовища з режимом «таємно»

Тема 15

Інформаційні відносини у сфері земельних відносин

Теоретичні засади формування та функціонування земельно-інформаційної системи. Інформаційні послуги щодо ринку землі. Загальна характеристика державного реєстру земель. Відповідальність за розголошення інформації і сфері земельних відносин

МОДУЛЬ 4 ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Тема 16

Державне забезпечення інформаційного правопорядку в Україні

Поняття та значення інформаційного правопорядку в Україні. Оновлення законодавства України з питань забезпечення інформаційного правопорядку. Державні органи влади які забезпечують інформаційний правопорядок в Україні.

Тема 17

Кримінально-правова характеристика правопорушень у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку

Інформаційна сфера і політика у сфері боротьби з кримінальними правопорушеннями. Політика інформатизації правоохоронних органів. Інформаційні правопорушення у сфері високих технологій. Злочинність у сфері високих технологій. Інформаційна та міжнародна злочинність. Кримінально-правова характеристика правопорушень у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку.

Тема 18

Протиправні діяння у сфері використання комп'ютерної техніки

Поняття та ознаки комп'ютерних правопорушень. Види комп'ютерних протиправних діянь. Поняття, ознаки та характеристика

інтернет-шахрайства. Запобігання вчиненню протиправних діянь в сфері використання комп'ютерних систем. Міжнародні заходи боротьби в сфері використання комп'ютерних систем.

Тема 19

Адміністративна відповідальність за вчинення правопорушень пов'язаних з експертною діяльністю у сфері комп'ютерних технологій

Зміст та система експертної діяльності у сфері комп'ютерних технологій. Методологія дослідження адміністративно-правового регулювання експертної діяльності у сфері комп'ютерних технологій. Суб'єкти публічної адміністрації, які здійснюють адміністративно-правове регулювання експертної діяльності у сфері комп'ютерних технологій в Україні. Адміністративна відповідальність за вчинення правопорушень, пов'язаних з експертною діяльністю у сфері комп'ютерних технологій.

Тема 20

Забезпечення кібербезпеки в Україні

Гене́за наукових поглядів забезпечення кібербезпеки України. Понятійно-категоріальний синтез забезпечення кібербезпеки України в науці інформаційного права. Співвідношення кібербезпеки та інформаційної безпеки. Методологічні засади забезпечення кібербезпеки України. Стан правового регулювання кібербезпеки в Україні. Теоретико-правові засади визначення об'єктів кібербезпеки України. Система суб'єктів забезпечення кібербезпеки в Україні. Актуальні питання протидії кіберзагрозам у сучасному кіберпросторі. Досвід забезпечення кібербезпеки у зарубіжних країнах. Системний аналіз правового регулювання кібербезпеки людини. Критерії класифікації загроз безпеці людини у кіберпросторі. Порівняльно-правове дослідження правового регулювання кібербезпеки людини на міжнародному рівні.

3. Структура навчальної дисципліни
«Правове регулювання інформаційних відносин»
Спеціальність «Право»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усьог о	у тому числі					усьог о	у тому числі				
		л	с	л	Інд. К.р	с.р.		л	с	лаб	Інд. к.р	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1 Теорія сучасного адміністративного права												
Змістовий модуль 1. Загальна характеристика інформаційного права та інформаційних відносин												
<i>Тема 1. Становлення та розвиток українського інформаційного суспільства</i>	5	2	2			1						3
<i>Тема 2. Публічна політика та управління розвитком інформаційного суспільства. Публічна інформація у формі відкритих даних.</i>	5	2	2			1		2	2			3
<i>Тема 3. Інформаційне законодавство України в сфері створення, поширення та використання інформації</i>	5	2	2			1						3
<i>Тема 4 Становлення, розвиток і забезпечення захисту персональних даних в Україні</i>	5	2	2			1						3
<i>Тема 5 Становлення та розвиток кіберпростору в Україні</i>	5	2	2			1						3
<i>Тема 6 Особливості реалізації державного контролю у сфері інформатизації</i>	5	2	2			1						3
Разом за ЗМ 1	30	12	12			6		2	2			18

Змістовий модуль 2. Актуальні питання інформаційної політики у сфері інформаційної безпеки України												
<i>Тема 7 Державна політика у сфері і інформаційної безпеки</i>	6	2	2			2			2			5
<i>Тема 8. Суб'єкти забезпечення інформаційної безпеки. Механізм забезпечення інформаційної безпеки</i>	6	2	2			2						5
<i>Тема 9. Зарубіжний досвід щодо забезпечення державної політики інформаційної безпеки</i>	6	2	2			2						5
<i>Тема 10 Правопорушення у сфері забезпечення інформаційної безпеки</i>	6	2	2			2						5
Всього за ЗМ 2	24	8	8			8		-	2			20
Модуль 3. Правове регулювання інформаційних відносин												
<i>Тема 11. Інформаційні відносини у сфері електронних публічних послуг</i>	5	2	2			1			2	2		8
<i>Тема 12 Інформаційні відносини у сфері оподаткування електронної комерції</i>	5	2	2			1						8
<i>Тема 13 Інформаційні відносини у сфері електронних публічних послуг</i>	5	2	2			1						8
<i>Тема 14 Інформаційні відносини у сфері охорони навколишнього природного середовища</i>	5	2	2			1						8
<i>Тема 15 Інформаційні відносини у сфері земельних відносин</i>	5	2	2			1						8
Всього	25	10	10			5			2	2		40
Всього за 1 семестр	79	30	30			19			6	4		78
Модуль 4. Юридична відповідальність												
<i>Тема 16 Адміністративно-правове забезпечення інформаційного</i>	10	4	4			2						5

<i>правопорядку в Україні</i>												
Тема 17 <i>Загальні засади розвитку юридичної відповідальності за правопорушення в інформаційному праві</i>	6	2	2			2						5
Тема 18 <i>Протиправні діяння у сфері використання комп'ютерної техніки</i>	6	2	2			2						5
Тема 19 <i>Адміністративна відповідальність за вчинення правопорушень пов'язаних з експертною діяльністю у сфері комп'ютерних технологій</i>	6	2	2			2						5
Тема 20 <i>Правове регулювання забезпечення кібербезпеки в Україні</i>	10	4	4			2						2
Всього за ЗМ 2	38	14	14	-	-	12	24	2	2	-	-	22
Усього годин	120	45	45	-	-	30	120	10	10		-	100

3. Структура навчальної дисципліни «Правове регулювання інформаційних відносин» Спеціальність «Право в агробізнесі»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усьог о	у тому числі					усьог о	у тому числі				
		л	с	л	Інд. К.р	с.р.		л	с	лаб	Інд.к.р	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1 Теорія сучасного адміністративного права												
Змістовий модуль 1. Загальна характеристика інформаційного права та інформаційних відносин												
<i>Тема 1. Наука інформаційного права України</i>	10	2	2	-	-	6						
<i>Тема 2.</i>	10	2	2	-	-	6						

<i>Становлення та розвиток українського інформаційного суспільства</i>												
<i>Тема 3. Проблеми інформаційного законодавства України в сфері створення, поширення та використання інформації</i>	10	2	2	-	-	6						
<i>Тема 4 Основи державної інформаційної політики у сфері інформаційної безпеки України</i>	10	2	2	-	-	6						
Разом за ЗМ 1	40	8	8	-	-	24						
Розділ 2 Проблеми та перспективи розвитку інформаційного права та інформаційної безпеки України												
Змістовий модуль 2. Актуальні питання інформаційної політики у сфері інформаційної безпеки України												
<i>Тема 5. Основи державної політики у сфері інформаційної безпеки</i>	12	2	2	-	-	4	10					
<i>Тема 6. Суб'єкти забезпечення інформаційної безпеки. Механізм забезпечення інформаційної безпеки</i>	12	4	4	-	-	4						
<i>Тема 7. Громадський контроль та державно-громадське партнерство у сфері реалізації державної інформаційної</i>	16	6	6	-	-	4						

<i>політики та забезпечення інформаційної безпеки</i>												
<i>Всього за ЗМ 2</i>	40	14	14			12						
Модуль 3. Правове регулювання інформаційних відносин												
<i>Тема 8. Інформаційні відносини в агробізнесі</i>	12	4	4	-	-	8						
<i>Тема 9 Інформативно-комунікативної діяльності органів влади</i>	12	2	2	-	-	8						
<i>Тема 10. Інформаційні відносини у сфері захисту персональних даних</i>	16	2	2	-	-	12						
<i>Всього за ЗМ 2</i>	38	8	8	-	-	28						
<i>Усього годин</i>	120	30	30	-	-	60						

5. Теми семінарських занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття, предмет, завдання та методи інформаційного права. Система та джерела інформаційного права.	2
2	Доступ до публічної інформації: основні поняття. Нормативно-правове забезпечення доступу до публічної інформації в Україні.	2
3	Особливості діяльності органів виконавчої влади, які регулюють інформаційну політику в Україні.	2
4	Становлення, розвиток і забезпечення захисту персональних даних.	2
5	Пріоритети розвитку правових основ державної політики забезпечення кібербезпеки України	2
6	Поняття та зміст контролю як однієї з найважливіших функцій державного управління.	2
7	Загрози особі, суспільству та державі, обумовлені впровадженням інформаційно-комунікативних технологій.	2
8	Види забезпечення інформаційної безпеки. Об'єкти та суб'єкти інформаційної безпеки.	2
9	Європейський вибір України у сфері забезпечення інформаційної безпеки.	2
10	Особливості юридичної відповідальності у сфері інформаційної безпеки.	2
11	Сутність та суб'єкти надання електронних адміністративних послуг. Організація надання електронних адміністративних послуг.	2
12	Розвиток та поширення електронної комерції у вітчизняному сегменті мережі Інтернет	2
13	Поняття та значення електронного цифрового підпису. Функції сучасних систем електронного документообігу.	2
14	Поняття і значення інформації у сфері охорони навколишнього природного середовища.	2
15	Теоретичні засади формування та функціонування земельно-інформаційної системи.	2
16	Оновлення законодавства України з питань забезпечення інформаційного правопорядку.	4
17	Специфічні риси злочинів у сфері нанотехнологій і прогнози розвитку нанозлочинності.	2
18	Запобігання вчиненню протиправних діянь в сфері використання комп'ютерних систем.	2

19	Адміністративна відповідальність за вчинення правопорушень, пов'язаних з експертною діяльністю у сфері комп'ютерних технологій	2
20	Співвідношення кібербезпеки та інформаційної безпеки	2
21	Критерії класифікації загроз безпеці людини у кіберпросторі	3
	Разом	45

8. Перелік питань для поточного та семестрового контролю знань.

1. Поняття та предмет науки інформаційного права
2. Зміст інформаційних правовідносин та їх відмежування від інших правовідносин
3. Інформаційна цивілізація, інформатизація.
4. Державна політика в сфері інформатизації.
5. Поняття, ознаки, предмет та методи інформаційного права.
6. Становлення інформаційного суспільства в світі та Україні.
7. Особливості українського інформаційного законодавства.
8. Основні нормативно-правові акти в сфері створення, поширення та використання інформації та шляхи їх вирішення.
9. Аналіз основних джерел інформаційного права.
10. Органи, відповідальні за забезпечення реалізації державної політики України у сфері інформації.
11. Системний підхід до дослідження інформаційних правовідносин
12. Соціальне призначення адміністративного права України
13. Режимне регулювання – формуючий сегмент доктрини інформаційного права
14. Історія формування науки інформаційного права у зарубіжних країнах
15. Проблеми системного впорядкування суспільних відносин в інформаційній сфері.
16. Концептуальні засади кодифікації інформаційного законодавства України.
17. Правові основи розвитку інформаційних технологій і забезпечення інформаційної безпеки.
18. Правові проблеми протидії новітнім викликам, загрозам і правопорушенням в інформаційній сфері
19. Напрями державної політики у сфері інформаційної безпеки.
20. Загрози інформаційній безпеці України.
21. Формування, реалізація та координація державної інформаційної політики печально уповноваженими органами.
22. Суб'єкти та механізм забезпечення інформаційної безпеки України.

- 23.Завдання і повноваження органів державної влади у сфері інформаційної безпеки.
- 24.Повноваження Ради національної безпеки і оборони України.
- 25.Основні суб'єкти реалізації державної політики у сфері інформаційної безпеки.
- 26.Органи державної влади як основні суб'єкти реалізації державної інформаційної політики України.
- 27.Кримінально-правовий захист та охорона суспільних інформаційних відносин.
- 28.Поняття кіберзлочинності, особливості її здійснення.
- 29.Кримінальна відповідальність в інформаційній сфері.
- 30.Проблеми та шляхи вдосконалення кримінального законодавства у сфері інформаційних відносин.
- 31.Сутність теорії інформаційної безпеки.
- 32.Напрямки інформаційної безпеки.
- 33.Людський фактор в організації інформаційної безпеки
- 34.Поняття та основні характеристики кіберпростор.
- 35.Електронна комерція, основні поняття та ознаки.
- 36.Суб'єкти правовідносин у сфері електронної комерції та їх правовий статус.
- 37.Умови здійснення електронної комерції.
- 38.Вплив міжнародного права на формування інформаційного права України.
- 39.Принципи міжнародного інформаційного права.
- 40.Міжнародне співробітництво у сфері інформаційних відносин.
- 41.Міжнародні договори в сфері інформаційних правовідносин.
- 42.Міжнародна діяльність України в галузі захисту інформації.
- 43.Досвід європейських країн в сфері реалізації інформаційної політики.
- 44.Проблеми та шляхи вдосконалення інформаційного законодавства України.
- 45.Кримінально-правовий захист та охорона суспільних інформаційних відносин.
- 46.Поняття кіберзлочинності, особливості її здійснення.
- 47.Кримінальна відповідальність в інформаційній сфері.
- 48.Проблеми та шляхи вдосконалення кримінального законодавства у сфері інформаційних відносин.
- 49.Сутність теорії інформаційної безпеки.
- 50.Напрямки інформаційної безпеки.
- 51.Людський фактор в організації інформаційної безпеки
- 52.Поняття та основні характеристики кіберпростор.
- 53.Електронна комерція, основні поняття та ознаки.
- 54.Суб'єкти правовідносин у сфері електронної комерції та їх правовий статус.
- 55.Умови здійснення електронної комерції.

56. Вплив міжнародного права на формування інформаційного права України.
57. Принципи міжнародного інформаційного права.
58. Міжнародне співробітництво у сфері інформаційних відносин.
59. Міжнародні договори в сфері інформаційних правовідносин.
60. Міжнародна діяльність України в галузі захисту інформації.
61. Досвід європейських країн в сфері реалізації інформаційної політики.
62. Проблеми та шляхи вдосконалення інформаційного законодавства України.

ТИПОВЕ ТЕСТОВЕ ЗАВДАННЯ
для визначення рівня засвоєння знань
з навчальної дисципліни
«ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ВІДНОСИН»

Тестові завдання

1. Ведення бізнесу в он-лайн режимі присутнє в наступних сферах:

1	прямі продажі товарів і послуг
2	банківська справа та фактурування (платіжні системи)
3	організація віртуальних підприємств
4	електронний документообіг
5	корпоративні закупівлі

2. Спеціальними інформаційними операціями є:

1.	Дезінформувannya
2.	Пропаганда
3.	Психологічний тиск
4.	Фізичний тиск
5.	Поширення чуток
6.	Диверсифікація громадської думки

3. Яке слово пропущене в реченні?

...передавання, випромінювання та/або приймання знаків, сигналів, письмового тексту, зображень та звуків, повідомлень будь-якого роду по радіо, проводових, оптичних чи інших електромагнітних системах.	у бланку відповідей подати одним словом
--	---

4. Унікальна сукупність локальних, регіональних та національних комп'ютерних мереж та універсальна технологія обміну даними - це:

1	Intranet
2.	World Wide Web
3.	Internet

5. Основними принципами міжнародного інформаційного права є:

1.	Державний суверенітет окремих країн в участі у міжнародних відносинах
2.	Верховенство прав людини
3.	Презумпція невинності
4	Вільний вибір методів здійснення інформаційної політики держави

6. Яке слово пропущене в реченні?

...зовнішні форми вираження норм інформаційного права, за допомогою яких відбувається формування та закріплення цих норм.

7. ЗУ про "Про електронний цифровий підпис" був прийнятий:

1.	10.08.2002 р.
2.	22.07.2000 р.
3.	22.05.2003 р.

8. Які слова пропущені в реченні?

... - це НПА. в якому закріплено умови створення, діяльності, регулювання друкованих ЗМІ.

9. Суб'єктами інформаційного права, за способом участі в інформаційних відносинах є:

1.	автор інформації
2.	власник
3.	споживач
4	поширювач
5	перекладач

6	зберігач
---	----------

10. Які слова пропущені в реченні?

- конституційний, підзвітний Верховній Раді України та Президентові України орган, який забезпечує свободу слова і масової інформації.

11. Вплив на свідомість особи або населення з метою змін (корекції) їх поведінки є:

1	Інформаційно-технічний вплив
2	Інформаційно-особистісний вплив
3	Інформаційно-соціальний вплив
4	Інформаційно-психологічний вплив

12. Встановіть відповідність:

1. Спеціальні інформаційні операції	А. небезпечні діяння з інформаційного впливу на соціальні групи осіб, державні органи влади та управління, пов'язані з поширенням інформації, яка містить погрози переслідуванням, розправою, вбивствами, а також викривлення об'єктивної інформації.
2. Акти зовнішньої інформаційної агресії	Б. Це форма боротьби, що являє собою сукупність спеціальних (політичних, економічних, дипломатичних, технологічних, військових та інших) методів, способів і засобів вигідного впливу на інформаційну сферу об'єкта зацікавленості та захисту власних в інтересах досягнення поставлених цілей.
3. Інформаційний тероризм	В. Це сплановані дії, спрямовані на ворожу, дружню або нейтральну аудиторію, які передбачають вплив на її свідомість і поведінку за допомогою використання організованої інформації та інформаційних технологій для досягнення певної мети.
4. Інформаційна війна	Г. Це легальні та (або) протиправні акції, реалізація яких може мати негативний вплив на безпеку інформаційного простору держави.

13. До загальних об'єктів посягань інформаційних війн відносять:

1.	Правопорядок
2.	Аналітичні центри та дослідні установи
3.	Окремі прошарки населення
4.	ЗМІ
5.	Мобілізаційна готовність та боєздатність збройних сил

14. Видами інформаційної психотропної зброї є:

1.	Логічна бомба
2.	Гіпноз
3.	Голосові синтезатори
4.	Логічна бомба

15. Мережа Інтернет вперше з'явилась:

1.	1956 р.
2.	1969 р.
3.	1975 р.

16. Впишіть слова:

- це інформаційне середовище (простір), яке виникає (існує) за допомогою інформаційно-телекомунікаційних систем під час взаємодії людей між собою, взаємодії інформаційно-телекомунікаційних систем та управління людьми цими системами.

17. Закон України «Про електронну комерцію» був прийнятий:

1.	5 жовтня 2015 року
2.	3 вересня 2015 року
3.	4 листопада 2015 року

18. Впишіть слова:

...є інструментом, що дає змогу створити правові основи для електронного документообігу

19. Суб'єктами електронної комерції є:

1.	СПД, що пропонує товар, роботу послуги за допомогою ІКТ
2.	Особа, яка обирає товар, роботу, послугу за допомогою ІКТ
3.	Центр сертифікації ЕЦП
4.	Інформаційний посередник

20. Встановіть відповідність:

1. Електронний підпис одноразовим ідентифікатором	електронне повідомлення у будь-якій формі, метою якого є пряме чи опосередковане просування товарів, робіт чи послуг.
2. Комерційне електронне повідомлення	дані в електронній формі у вигляді алфавітно-цифрової послідовності, що додаються до інших електронних даних особою, яка прийняла пропозицію (оферту) укласти електронний договір.
3. Інтернет-магазин	платні або безоплатні послуги щодо оброблення та зберігання інформації, що надаються дистанційно з використанням інформаційно-телекомунікаційних систем за індивідуальним запитом їх одержувача.
4. Інформаційні електронні послуги	засіб для представлення або реалізації товару, роботи чи послуги шляхом вчинення електронного правочину.

21. Особа, яка пропонує товар, роботу, послуги у сфері електронної комерції не зобов'язана забезпечити доступ до такої інформації:

1.	Відомості про ліцензію
2.	Адреса та місцезнаходження
3.	Ідентифікаційний код фізичної особи

4.	Рреєстраційний номер облікової картки платника податків
----	---

22. Впишіть слова:

Міжнародне співробітництво у сфері науково-технічної інформації та міжнародна інформаційна діяльність регулюються згідно з чинним законодавством Законом України «...»

23. Якщо міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що містяться в Законі "Про Національну програму інформатизації", то застосовуються:

1.	Норми даного закону
2.	Правила міжнародних договорів
3.	Норми іншого закону, до якого відсилають

24. Найдоцільніше здійснити систематизацію інформаційного законодавства шляхом:

1.	Інкорпорації
2.	Консолідації
3.	Кодифікації

25. Інформація є державною власністю, якщо вона:

1.	Становить комерційну таємницю
2.	Створена на кошти державного бюджету
3.	Створена кількома громадянами чи юридичними особами

26. Впишіть слова:

Основним НПА, що регулює діяльність інформаційних агентств є ...

27. Об'єкти інформаційних відносин, що не охороняються Законом України „Про авторське право і суміжні права”:

1.	Розклад телепередач
2.	Спортивний репортаж
3.	Прогноз погоди
4.	Стаття в Інтернеті

28. За законом України «Про інформацію» інформація про стан здоров'я та безпеки людей, умови життя людей, стан об'єктів культури і споруд є:

1.	науково-технічна інформація
2.	статистична інформація
3.	соціологічна інформація
4.	екологічна інформація

29. З способами сприйняття інформація буває:

1.	Текстова, Числова, Графічна, Музична, Комбінована
2.	Візуальна, Аудіальна, Тактильна, Нюхова, смакова
3.	Наукова, технічна, управлінська, виробнича

30. Впишіть слова:

- це рівень розвитку суспільства в окремих регіонах (на континентах, в окремих країнах), що визначається зростанням ролі інформації як продукту соціальної діяльності людей.

8. Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни застосовуються такі методи навчання, як:

- вправи, розв'язування творчих завдань;
- репродуктивний;
- проблемного навчання;
- евристичний (частково-пошуковий);
- дослідницький.

Активізація навчально-пізнавальної діяльності здобувачів здійснюється через застосування таких форм навчання, як:

- проблемні лекції;
- семінари-дискусії, семінари-практикуми, семінари - розгорнуті бесіди;
- презентації навчальних матеріалів, виконаних творчих завдань;
- застосування наочних засобів (схеми, таблиці тощо);
- моделюючі роботи в Інтернеті, бібліотеці;
- консультації (настановні, контрольні, проблемні).

9. Форми контролю

Одним із обов'язкових елементів навчального процесу є систематичний поточний контроль засвоєння знань та підсумкова оцінка рівня засвоєння навчального матеріалу і вміння використовувати ці знання на практиці.

Контроль за засвоєнням дисципліни проводиться постійно і поділяється на три види: вхідний, поточний, підсумковий.

Вхідний – за тестовими завданнями на знання основних юридичних категорій та понять в галузі правознавства

Поточний – проводиться у формі контрольних робіт, що складаються з теоретичних та практичних занять в розрізі тем окремих змістових модулів, а також опитування на практичних заняттях, тестування

Підсумковий – здійснюється за кредитно-модульною системою оцінювання знань і умінь студентів.

Матеріали, що стосуються методів контролю знань студентів, представлено у Навчально-методичному комплексі дисципліни.

10. Розподіл балів, які отримують студенти. Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. № 1371)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат.}}$

11. Методичне забезпечення

Артеменко О.В. Навчально-методичний комплекс дисципліни «Інформаційне право» для студентів юридичного факультету / О.В. Артеменко / Київ: – 2013. – 33 с.

10. Рекомендована література

10.1. Базова:

1. Калюжний Р. А. Структура науки і навчальної дисципліни «Інформаційне право» / Калюжний Р. А., Хахановський В. Г., Цимбалюк В. С. // «Правова інформатика», № 1 / 2013. – К.: НДЦПІ АПН України, 2013. – С. 22-25.
2. Литвин Н.А. Інформаційне суспільство як головний пріоритет перспективного розвитку держави / Н.А. Литвин // Вісник Національного університету „Львівська політехніка”. Зб. наук. праць. Серія: Юридичні науки. - Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2017. – № 3. – С. 36-40.
3. Правова доктрина України: у 5 т. – Х.: Право, 2013. – Т.2: Публічно-правова доктрина України/ Ю.П. Битяк, Ю.Г. Барабаш, М.П. Кучерявенко та ін.; за заг.ред.Ю.П. Битяка. – 864с.
4. Тарасенко Р.Б. Інформаційне право: Навчально-методичний посібник / МВС України, Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е.О. Дідоренка. – Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2010. – 512 с.
5. Цимбалюк В. С. Інформаційне право (основи теорії і практики) : [моногр.] / Цимбалюк В. С. — К. : Освіта України, 2010. — 388 с.

6. Хахановський В. Г., Шевчук Р. М. Зміст поняття “інформація” у правовій науці та в чинному законодавстві України // Науковий вісник КНУВС, № 2, 2013. – К., КНУВС, 2013. – С. 65–72.
7. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22 травня 2003 року № 851-IV // ВВР, 2003, № 36, ст. 275
8. Про електронний цифровий підпис: Закон України від 22 травня 2003 року № 852-IV // ВВР, 2003, № 36, ст. 276;
9. Про Національну програму інформатизації: Закон України від 4 лютого 1998 року № 74/98-ВР // ВВР, 1998, № 27-28;
10. Про телекомунікації: Закон України від 18 листопада 2003 року № 1280-IV // ВВР, 2004, № 12, ст. 155;
11. Про інформацію: Закон України від 2 жовтня 1992 року № 2657-XII // ВВР, 1992, № 48, ст. 650.
12. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах: Закон України від 31 травня 2005 року № 2594-IV // ВВР, 2005, № 26, ст. 347;
13. Основи інформаційного права України / В.С. Цимбалюк, В.Д. Гавловський, В.В. Гриценко та ін.; За ред. М.Я. Швеця, Р.А. Калюжного та П.В. Мельника., Навч. посіб. — К.: Знання, 2004. — 274 с.
14. Міжнародне інформаційне право: Навчальний посібник/ За аг. ред. Шишка О. Р., Мавліханова Р. В., Чеботарьова Ю. А., Батарська О. Ф., Рижкова Є. Ю. - Макіївський екон-гум ін.-т. – Донецьк: Дмитренко Л. Р. , 2011. - 320 с.
15. Виявлення та розслідування злочинів, що вчиняються у сфері інформаційних технологій: Наук.-практ. посіб. / Б.В. Романюк, В.Д. Гавловський, М.В. Гуцалюк, В.М. Бутузов. – К.: Вид-во. Паливода А.В., 2004. – 144 с;
16. Міжнародне інформаційне право : Навчальний посібник за заг. ред. Шишка О.Р., Мавліханова Р.В., Чеботарьова Ю.А., Батарська О.Ф. Мавліханова З.А., Артеменко О.В. та ін. – Макіївський економ.-гуманіт. ін-т. – Донецьк : Дмитренко Л.Р. [Видавник], 2011. – 320с. (гриф МОН)
17. Інформаційне право: навч. посібн. Артеменко О. Улютіна О. - Київ: Прінтеко, 2020. – 102с.

10.2. Допоміжна:

1. Артеменко О.В., Бідонько Р.В. "Кіберполіція України. Організація діяльності та перспективи розвитку". - Право і суспільство. 1 ч. 2 - 2017 С. 116-119 Index Copernicus (Республіка Польща)
2. Артеменко Е.В. Актуальные вопросы государственной информационной политики по обеспечению информационной безопасностью Украины/ артеменко е.в. Жорновий В.С. // Міжнародний науковий журнал «Інтернаука» Серія: «Юридичні науки» // № 2 (7), 2018 <https://dio.org/10.25313/2520-2308-2018-32>

3. Артеменко О.В. Поняття екологічної інформації: проблеми законодавчого тлумачення. – Право. Людина. Довкілля. 10(2), 2019 С. 54-59
4. Климентьев О. П. Поняття та сутність інформаційної функції / О. П. Климентьев // Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Юридичні науки. — Херсон, 2014. — Вип. 1, т. 2. — С. 144—149.
5. Климентьев О. П. Зміст та структура інформаційних правовідносин / О. П. Климентьев, Д. О. Перов // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер. : Юриспруденція. — Одеса, 2013. — № 6—3. — Т. 1. — С. 80—83.
6. Климентьев О. П. Інформаційна взаємодія як прояв інформаційної функції / О. П. Климентьев // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. : Право. — Ужгород, 2014. — Вип. 25. — С. 154—158.
7. Климентьев О. П. Поняття та сутність інформаційної функції / О. П. Климентьев // Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Юридичні науки. — Херсон, 2014. — Вип. 1, т. 2. — С. 144—149.
8. Крупчан О. Д. Органи виконавчої влади: питання компетенції : монографія / О. Д. Крупчан ; Київ. нац. екон. ун-т ім. Гетьмана, НАПрН України, НДІ приват. права і підприємництва НАПрН України. — Київ : КНЕУ, 2012. — 255 с.
9. Кузніченко С. О. Адміністративно-правовий режим воєнного стану : монографія / С. О. Кузніченко ; НЮУ ім. Ярослава Мудрого". — Харків : Право, 2014. — 232 с.
10. Ліпкан В. А. Консолідація інформаційного законодавства України : [моногр.] / В. А. Ліпкан, М. І. Дімчогло ; за заг. ред. В. А. Ліпкана. — К. : О. С. Ліпкан, 2014. — 416 с.
11. Ліпкан В. А. Інкорпорація інформаційного законодавства України : [моногр.] / В. А. Ліпкан, К. П. Череповський ; за заг. ред. В. А. Ліпкана. — К. : О. С. Ліпкан, 2014. — 408 с.
12. Ліпкан В. А. Адміністративно-правовий режим інформації з обмеженим доступом : [моногр.] / В. А. Ліпкан, В. Ю. Баскаков ; за заг. ред. В. А. Ліпкана. — К. : О. С. Ліпкан, 2013. — 344 с.
13. Литвин Н.А. Оцінка стану інформаційно-аналітичного забезпечення управлінської діяльності в податкових органах України / Литвин Н.А., Семир'янов Д.Я., Долгий О.А. // Дніпропетровськ, Академія митної служби України. — 2012. - № 2(7). — С. 62-66.
14. Литвин Н.А. Інформаційні відносини в податковій сфері / Литвин Н.А., Шапка А.В. // Науковий вісник Національного університету ДПС України. — Ірпінь, 2013. — № 4(63). — С. 54-59.
15. Литвин Н.А. Правове забезпечення інформаційної політики України в сучасних умовах / О.В. Литвин, Н.А. Литвин // Науковий вісник Національного університету ДПС України. — Ірпінь, 2015. — № 1(68). — С. 74-

80.

16. Литвин Н.А. Деякі особливості застосування інформаційних ресурсів органами Державної фіскальної служби України [Електронний ресурс] / Н.А. Литвин // Порівняльно-аналітичне право. – 2016. – № 2. – С. 144-146. Режим доступу до журн. : <http://www.pap.in.ua/>

17. Литвин Н.А. Деякі аспекти інформаційного забезпечення діяльності митних органів / Н.А. Литвин // Вісник Національного університету „Львівська політехніка”. Зб. наук. праць. Серія: Юридичні науки. - Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2017. – № 2. – С. 74-80.

18. Литвин Н.А. Окремі проблемні питання інформаційного забезпечення органів Державної фіскальної служби України / Н.А. Литвин // АУСППЦІЯ: міжнародне чесько-українське науково-теоретичне видання. – Прага, 2016. – С. 30-35.

19. Литвин Н.А. Інформаційне забезпечення протидії корупції в діяльності органів Державної фіскальної служби України [Електронний ресурс] / Н.А. Литвин // «Юридичний науковий електронний журнал». Журнал включено до міжнародної наукометричної бази [Index Copernicus International \(Республіка Польща\)](http://www.indexcopernicus.org/) – № 1. – 2017. – С. 93-95. Режим доступу до журн. : <http://www.lsej.org.ua/index.php/arkhiv-nomeriv?id=66>

20. Науково-практичний коментар Кодексу України про адміністративні правопорушення : із змінами та допов. станом на 10 верес. 2013 р. / під ред.: Р. А. Калюжного, М. І. Іншина, І. М. Шопіної. – Вид. 5-те. – К. : Правова єдність : Алерта, 2013. – 976 с.

21. Присяжнюк А. Й. Організаційно-правові засади державного контролю у сфері виконавчої влади : монографія / А. Й. Присяжнюк ; Харк. нац. ун-т внутр. справ. – Х. : Золота миля, 2012. – 398 с.

Інформаційні ресурси в Інтернет:

1. Вищий адміністративний суд України - www.vasu.gov.ua/
2. Законодавство України - <http://zakon.rada.gov.ua>.
3. Єдиний державний реєстр судових рішень - www.reyestr.court.gov.ua/
4. Офіційне інтернет-представництво Президента України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/>
5. Офіційний веб-портал Верховної Ради України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua/>
6. Урядовий портал - www.kmu.gov.ua/